

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЕНГЕШЛЕ

Заранлы болумланы алгъадан билип тыяр ючюн, хауаны тюрлениулерин дайым да тинтип турургъа тийишлиди

Россейни Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толу эркинликке келечиси **Олег Белавенцев** бла Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Коков**

Нальчикде кенгеш бардыргъандыла эмда къыйын болум сакъланган Тырныаууз шахарда халны сюзгендиле. Жыйылыгъа КъМР-ни Правительствосуну Председатели **Мусукланы А.Т.**, КъМР-ни къурулуш, ЖКХ эмда жол мюлк министри **В.Х.Куниев**, КъМР-ни табийгъат байлыкъла эмда экология министри **Шауаланы И.П.**, Россейни

МЧС-ини КъМР-де Баш управлениясыны таматасыны къуллугъун толтурган **М.В.Чёрный** къатышхандыла.

Табийгъат къыйынлыкъ жетген жерде халны юсюнден КъМР-ни Правительствосуну Председателини орунбасары **В.Х.Болотоков** билдиргенди. Хауаны температурасы кетюрюлгени эмда бузла терк эрип баргъанлары бла байламлы Элбрус районда быйыл 14 эмда 15 августда уллу ырхы тюшгенди эмда ол келтирген таш, балчыкъ Бахсан сууну бир кесегин белгитгендиле, андан сора уа суу кетюрюлюп, къоркъуулу ёлчемге жетгенди.

Ырхы кетерик ыз, балчыкъдан толуп, кесини ишин бардыралмагъанды. Бусагъатда РФ-ни Къоруулау министрствосуну 58-чи битеулю аскер армиясыны къауумуну болушлугъу бла ол тазалана турады. Бу жумуш баш магъаналыгъа саналгъанды.

О.Е.Белавенцев а табийгъат къыйынлыкъ салган хаталаны кетериу жаны бла ишлени Россейни Президентини **В.В.Путин** контрольда тутханын, республикагъа болушу жаны бла керекли буйрукъла да бергенин белгилегенди.

Полпред къоркъуулу болумланы алгъадан билип тыяр ючюн, хауаны тюрлениулерин дайым да тинтип турургъа кереклисин эсертгенди. «Иш мындан аманына

кетмегени иги болгъанды. КъМР-ни башчылары, МЧС да терк окъуна тийишли мадарла этгендиле. Болсада тынчайып къалыргъа жарарыкъ туюнюдю, бир зат иш болуп къалырына хазыр болурча, тийишли жумушланы шарт белгилерге керекди. Табийгъат къыйынлыкъ

келтирген хаталаны кетерип ючюн не зат этилгенини юсюнден халкъгъа заманында билдириуню магъанасы да уллуду», - дегенди ол.

Тырныауздан сора, къоркъуулу болум Урван, Зольск, Черек, Чегем районлада да

сакъланады, дегенди Юрий Коков. Алада да жаун суула бир-бир жерде жолланы бузгъандыла. «Жылылыкъгъа къошула барады, биз а уллу чыранланы къатларында жашайбыз. Бек сакъ болургъа, адамланы къоркъуусузлукъларын жалчытырыкъ мадарланы программасын

жарашдырыргъа керекди», - дегенди КъМР-ни Башчысы.

Кенгешде айтылган шартла эсге алынып, мындан ары тамамланылыкъ баш магъаналы ишле да белгиленгендиле. **М.ЯРОСЛАВСКАЯ.**

Сёлешиуню баш магъанасы - келе тургъан байрамланы кюнлеринде право низамны бла къоркъуусузлукъну жалчытыуу

КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков** орта кюн Правительствону юйюнде Терроризмге къажар комиссияны бла Къабарты-Малкъарда Оператив штабны бирге къуралган жыйылыуларын бардыргъанды. Анда сёз сентябрь айда боллукъ къууанчланы кезиунюнде жамауат къоркъуусузлукъну жалчытыуну юсюнден баргъанды. Кенгешге Парламентни спикери **Татьяна Егорова**, премьер-министр **Мусукланы Алий** эм федерал инспектор **Владимир Канунников** къатышхандыла.

Юрий Александрович 1 сентябрьде Билимни кюню, Къабарты-Малкъар кеси ырызлыгы бла Россейге къошулгъанлы 460 жыл толганы эмда республиканы Кыраллыгыны кюню уа къууанчлы халда 8 сентябрьге белгиленриклерин айтханды. Байрамлагъа халкъ аслам къатышырыкъды, башха регионладан жомакъла да келликдиле. «Къууанчлы жумушла кёпдоле, бюгон а аланы кезиунюнде къоркъуусузлукъну жалчытыргъа къалай хазырланганыбызны эшитирге сөөме», - дегенди.

Республиканы Башчысы битеу дуняда, бизни къыралда да хал къоркъуулаулай къалгъанын чертгенди. Анга уа Европада болгъан терактла да шагъатлыкъ этдиле.

«Аманлыкъчылагъа чекле жокъдула. Аланы ниетлерин, акъылларын аныглап, адамларыбызны жашауларын, саулыкъларын сакълау жаны бла хайырлы мадарланы тамамларгъа борчлубуз», - деп къошханды.

Байрамланы кезиунюнде право низам къалай жалчытылынырыгыны юсюнден баш докладны КъМР-де ич ишле министрни къуллугъун толтурган **Назир Мамхегов** этгенди. Биринчиден, ол Билимни кюнюнде окъуу учреждениелада

къоркъуусузлукъну сакълауну юсюнден айтханды. Байрамлы жыйылыулагъа 110 мингден аслам адам къатышырыгы белгиленеди, аладан 90 минги окъуучуладыла. «Ол кюнледе право низамны жалчытыуу 850 полициячы къатышырыкъды. Бу ишлеге ОМОН-ну, къазакъланы, энчи къалауур организацияланы къуллукълары, дужинникле да тартыллыкъдыла. 111 полициячы уа резервде боллукъдула», - дегенди докладчы.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Сыйын кёрюу

Юрий Коков шейх Равиль Гайнутдинни туугъан кюню бла алгъышлагъанды

Къабарты-Малкъарны Башчысы Ю.А.Коков Россей Федерацияны Муслиманларыны дин управлениасыны председателини, Россейни Муфтийлерини советини таматасын туугъан кюню бла алгъышлагъанды: «Мен уллу хурмет этген шейх Равиль Гайнутдин! Сизни жюрегимден къызыу алгъышлайма, кийик саулыкъ, ырахатлыкъ, насып тежейме. Бизни Ата журтубузгъа хайыргъа энтта да кёп жылланы къууанч бла ишлегиз!» - деп айтылады алгъышлау сёзде.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Субботник

Къууанчха

тазалыкъ халда

Экология эмда санитар-эпидемиология болумну игилендирер мурат бла 26 августда Къабарты-Малкъар Россей къыралгъа къошулгъанлы 460-жылыгына аталган битеуреспубликалы субботник боллукъду. Анга Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясында ишленгенле да тири къатышырыкъдыла.

Тюбешу

Бирге ишлеуно жоллары белгиленгендиге

Нальчикде Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Кокону** Транспортта надзор этген Федерал службаны таматасы бла тюбешуно болганды. Ала бусагъатлада, контроль-надзор ишде структуралы реформала барган кезиуде, Ространснадзору жер-жерли управлениясыны иши къалай къурагъанына къарагъандыла. Ведомствону оноеу республикада жюкле ташыуда эмда адамланы жюрютюуде къоркъуусулукъну жалчытыу, бу сферада халкъыга

этилген жумушларына качестволары кетюрюу жаны бла этилген мадарла къыйматлы болгъанларын чертип айтханды.

Алгын Пермь крайны губернатору болуп турган Виктор Басаргин Къабарты-Малкъарны ара шахарын тапландыруу жаны бла да кеп зат этилгенин белгилегенди. Тюбешуно ахырында бирге ишлеуно андан ары бардырууно баш магъаналы ишлери тохташдырылгандыла.

М.ЯРОСЛАВСКАЯ.

Сёлешиуно баш магъанасы - келе турган байрамланы кюнлеринде право низамны бла къоркъуусулукъну жалчытыуу

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъар кеси ыразылыгы бла Россейге къошулгъанлы 460-жыллыкъны къуанчаларында уа Нальчикде, районлада концертле, спорт эришуле бардырылгандыла. Аланы кезиуно да законлукъну жалчытыу баш магъана берилликди. Ол жаны бла жумушлары полициячыла УФСБ-да, Миллет гвардияда, МЧС-де коллегалары бла бирге толтурулукъдула. Битеу да бирге уа право низамны сакълау баш магъана берилликди. Аскерчи къатышырыкъдыла. Бу ишлеге инженер-сапёр къауумну келечилери да тартылгандыла.

Назир Мамхего билдиргенча, бу кезиуде миграция бла байламлы низам къатылынырыкъды, экстремизмни ниетлерин жайгъанланы, ала жанлылары ачыкълау мадарла толтурулукъдула, терактладан сакълануу жаны бла комплекс план тамамланырыкъды. УГИБДД-ны инспекторлары да жолда, байрамла боллукъ жерледе низамны сакълауыкъдыла.

- Школ автобуса, къуанчлы ишлеге къатышырыкъ битеу транспорт да тинтиликдиле, аланы водителлерини сауулукълары, ала право бузукълыкъла этгенлери бла къалгъанлары да сюзюлюкдо. КъМР-де ич ишле органланы къуллукъчулары бу кезиуде артыкъда сакъ болурга, адамлагъа болушурга хазырдыла. Бу жумушла КъМР-де МВД-ны оноеуларыны энчи контроллададыла, - дегенди ол сёзюно ахырында.

Юрий Кокону сорууларына жууапла бере, Назир Мамхего ич ишле органла битеу жууаплы ведомстволла бла байламлыкъда ишлеулерин, къоркъуусулукъну жалчытыу оборудование, ол санда металлоискательле бла, толусунлай жалчытылынганларын билдиргенди. «Жамауат низамны сакълау баш магъана бирге адамлагъа хурметли кезден кьарарга тийишлиди. Биз халкъны къуанчлы халын бузарга эркин туюлюбюз», - дегенди Юрий Александрович.

Республиканы билим беруу учреждениялары жангы окуу жылга къалай хазырланганларын да сюзгендиле жыйылууда. Билим беруу, илму эм жаш тёлуюно ишлери жаны бла министрни орунбасары **Геккиланы Солтанны** айтханына кёре, битеу школа, сабий садла, къошакъ эмда башланган профессионал билим беруу учреждениялада тинтиле бардырылгандыла. Аланы асламында видеонаблюдение системала, ол тюшюге къажуу сигнализацияла, право низамны сакълауулары чакъыруу жаны бла кнопкала салындыла. «Тырынаудда ырхы тюшгенде билим беруу учрежденияла хата жетме-

ген эсе да, анда болум министерствону энчи контролладады», - дегенди ол.

Докладха тынгылагъандан сора Юрий Александрович бир-бир районлада школа къоркъуусулукъ системала бла толусунлай жалчытылмагъанларын белгилеп, районланы оноеуларына анга эс бурурга, кемчиликлени къысха заманны ичинде кетериге кереклисин эсгертгенди.

РФ-ни МЧС-ини КъМР-де Баш Управлениясыны таматасыны орунбасары **Аппоиланы Хасан** да сёлешгенди. Аны айтханына кёре, байрамланы кезиуно да къатышырычула энчи низамга кёре ишлерикдиле, къуанчлы жыйылуула болгъан жерледе дежурство къурагъанды. От тюшюуени, табийгъат болумланы кезиулеринде адамланы сауулукъларын, жашауларын сакълау жаны бла юйрениулеге энчи эс бурулады.

Республиканы Башчысы къоркъуусулукъну сакълау, профилактика харкюнлюк иш болгъанын, аманлыкълыкъны, табийгъат болумланы хатасын кетергенден эсе, аланы келдурмау жаны бла мадарла хайыр болтургенлерин айтханды. «Сёз ючюн, Тырынаудда ырхы барган лоток тийишисича ишленмесе, заманында тазаланмаса, шахарга, адамлагъа да 2000 жылдан эсе уллу заран тюшерик эди. Аны айтханын, баш магъананы къоркъуулары болдурмау берирге керекди», - дегенди ол.

Кенгешде 2013-2018 жыллада РФ-де терроризмни ниетлери жайылуу къажуу комплекс план къалай толтурулганы эмда бу аманлыкълыкълыкъны профилактикасы жаны бла информация-пропаганда иш къалай бардырылганы да сюзюленди. Экстремизмге къажуу министр **Залим Кашироковну** айтханына кёре, бюгонлюкде республикада пропаганда жаны бла бирикдилген система къурагъанды. Ол санда хар районда да терроризмге къажуу комиссияла бардыла, муниципалитетледе бу жумушлагъа жууаплы къуллукъчула белгиленгендиле, администрацияланы ишлерини болумларына тийишли тюзетиуле кийирилгендиле.

Энчи эс экстремист ниетле жанлыла бла адрес профилактика мадарлагъа бурулады. «Быйыл биз 324 тюбешу бардыргъанбыз, кеси ыразылыкълары бла аманлыкъ ишлерин тохтаткан 23 адамга иш къолюу болурга, окуууга кирирге, жамауат жашаууга къайтырга болушлукъ этилгенди», - дегенди ол.

Жетишимле бла бирге кемчиликле да аз туюлюдуле. Залим Карачаевич районлада терроризмге къажуу комиссияла келерини ишлерин ат башында бардыргъанларына тарыкъганды. Район газетледе ко-

миссияланы ишлерини юслеринден билдирюле жокъдула, адрес профилактиканы магъанасын ангыламай, жалаңда экстремист ишлеге къатышырга боллукъла бла ушакъла бардыруу бла чекленип къаладыла.

Юрий Кокон, сёзге къошула, келерини борчларына сууукъ кезден къараган чиновниклеге мындан ары тёмезлигин айтханды. «Келир жыйылуууга районлада терроризмге къажуу комиссияла къалай ишлеулерин тинтип, полномочияларын толтурумаган къуллукъчулары тукъумларын белгили этеригизни тилейме», - дегенди ол Кашироковча.

Кенгешде социальный объектлени бла халкъ аслам жыйылган жерлени терроризмге къажуу сакълау жаны бла мадарла да тинтилгендиле. Миллет гвардияны КъМР-де Управлениясыны башчысыны къуллугъун толтурган **Александр Сергеев**, халкъ жыйылган жерледе къоркъуусулукъну жалчытыу жаны бла законла толтурулмагъанларын белгилеп, социальный объектлени тинтгенде гвардиячылары да къатышдырырга кереклисин чертгенди.

Саулукъ сакълау министр **Светлана Расторгуева** белгили этген шартлагъа кёре уа, республикада болган 53 медицина учрежденияда терроризмге къажуу мадарла толтуруладыла. Алай ахча жетишмегени ючюн битеу излемлени толусунлай тамамларга онг жокъду. Культура эм спорт учрежденияланы сакълау къалай къурагъаныны юсюнден а профилъли министрле **Мухадин Кумахов** бла **Асланбек Хуштов** докладла этгендиле. Прохладный шахарны мэри **Игорь Тараев** бла Урван районну администрациясыны таматасы **Азамат Кошоев** да социальный объектлени къоркъуусулукъларын жалчытыуда жетишимлени бла кемчиликлени белгилегендиле.

Ахырында Юрий Кокон терроризмни профилактикасы, халкъны къоркъуусулугъун сакълау вопрослагъа сууукъ кезден кьарарга жарамагъанын чертгенди. «Тынчайырга, солурга алыкъ эрттеди. Бизни жерлешлери биз да террористлени жанында уруш бардырадыла. Ала арта къаллай ниетле бла кайтырыкъдыла? Адамла уа мамырлыкъда жашарга сюедиле. Хау, тамамланган жумушла кепдюле, алай этиллик ишле энтта къалгандыла. Къоркъуусулукъ, тынчылыкъ болмасала уа, саулукъ сакълау, билим беруу, экономика да айнырыкъ туюлюдуле», - дегенди.

Кенгеш хар вопрос бла байламлы энчи эсгертюле къабыл кёрюу бла башалганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима

Къабарты-Малкъар Республиканы курортла эмда туризм министрине юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Шогенцуков Мурат Лиуанович** Къабарты-Малкъар Республиканы курортла эмда туризм министрине салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Ю. КОКОН**

Нальчик ш., 2017 жыл 25 август, №118-УГ

ШОГЕНЦУКОВ Мурат Лиуанович

1964 жылда Нальчик шахарда туугъанды. Ломоносов аты МГУ-ну бошоп, «экономист, политэкономияны преподаватель» деген усталык алганды.

2009 жылда Бизнесни Къабарты-Малкъар институтунда «Искусство финансового менеджмента» деген мастер-класс программага кёре билимин ёсдюргенди. 2011 жылда Россейни отлукъ-энергетика комплексини оноеуларыны бла специалистлерини усталыкъларын ёсдюрген

институтунда окугъанды.

Взун бошагъандан сора бийик окуу юйледе (КъМКУ-да, МГУ-да, КБМБ-де) студентлени окутханды. Толтуруучу власть органлада тюрю-тюрю къуллукълада ишлегенди (КъМР-ни Тарифле жаны бла кьырал комитетинде, КъМР-ни Энергетика, ЖКХ эмда тариф политика министерствосунда).

Арт заманлада КъМР-ни Энергетика, тарифле эмда жашуу журтлагъа надзор этиу жаны бла кьырал комитетини контроль-ревизия управлениясына башчылыкъ этгенди. КъМР-ни Правительствосуну Сыйлы грамотасы бла сауғаланганды, Республиканы Энергетика, тарифле эмда жашуу журтлагъа надзор этиу жаны бла кьырал комитетини ыспас къагытына тийишли болганды. Экономика илмуланы кандидатыды.

ЖАРСЫ

Юрий Кокон Къобанга автокатастрофага жоюлгъанланы жууукъларына бла ахлуларына къайгы сёз бергенди

«Къабарты-Малкъарны жамауатыны атындан, кесим энчи да вахталы автобус тенгизге кетип ёлгенлени юйюрлерине, жууукъларына бла ахлуларына къайгы сёз береме. Аварияны хатасы онжети адамга жетгенди.

Ол бек ачылу иш болганды. Анга биз сизни бла бирге жарсыйбыз. Ачыгъанлагъа аягы юслерине не къадар терк болуларына тежейбиз», - деп айтылады Краснодар крайны губернатору **Вениамин Кондратьевге** жиберилген телеграммала.

СЕМИНАР

Нартюх ёсдюрююню жашырынлыкъларына тюзюннгендиле

Кёп болмай КъМР-ни Эл мюлк министерствосу бла «Нартюх эмда чёплу урлукъла ёсдюрюючюле ни миллет ассоциациясы семинар бардыргъан дыла. Аны Прохладна районда «Отбор» предприяттяда бла Бахсан шахарда нартюхню урлукъга хазырагъан «Гибрид СК» заводда ёдюргендиле.

Тюбешуе РФ-ни тирлик ёсдюрюю, механизация, химизация эм битимлени кьоруула жаны бла департаментни таматасы Пётр Чекмарёв, Эл мюлкню эмда анга

бойсунган учреждениеланы, агропромышленность комплекслени таматарлары, илму учрежденияланы келечилери, нартюхню урлукъга жарашдыргъанла эм мирзеуню сатханла кьатыш хандыла. Ала сагъынылгъан битимлени тюрлю сортлары ёсген жерледе болгъандыла. Мында хайырланган төрели эмда жангы технологияланы амаллары бла да шагъырейленгендиле.

Предприятияланы таматарлары кьонакъларга нартюхню жерге кьалай салгъанларын, сугъар-

гъанларын, дарман чачдыргъанларын, тирлик жыйгъанларын, урлукъ-

га айыргъанларын эм хазырагъанларын да кёрюзгендиле.

КЪУРУЛУШ

Тырныаузда автостанция ачылыргъа кёп кьалмагъанды

Кёп болмай Къабарты-Малкъарны профилли ведомстволарыны келечилери Тырныаузда автостанцияны кьоруулуш кьалай баргъаны бла

шагъырейленгендиле, деп билдиредиле. Транспорт эм связь жаны бла кьырал комитетни пресс-службасындан. КъМР-ни Башчысыны

инвестициялы политика эм инновацияла жаны бла энчи келечиси Хачим Кармоков, республиканы Транспорт эм связь жаны бла кьырал

комитетини таматасы Арсен Кудав, Элбрус муниципал районну администрациясыны башчысы Залиханланы Къаншаубий ишлене тургъан объектде болгъандыла. Бююнюлюкде аны тыш жанында бла ичинде ремонтну бошагъандыла. Адамла автобусларын сакълаучу залы, ананы бла сабийни отоуу, кафе эм касса хазырдыла.

Энди перронну ишлеп бошаргъа, арбазын да тап халгъа келтирирге керекди. Ала тамамлангъанларындан сора, автовокзал биринчи пассажирлени сакълайды.

Бизни корр.

КЪЫЗЫУ КЕЗИУ

Бирден кюч салып кюрешедиле

Республиканы бирси школларында, Тёбен Чегемни мектебинде да жангы окъуу жыл башланьргъа ремонтну кьадалып бошай турадыла. Аны тышын жангыртхандыла, айбат этгендиле, ичинде да жыл сайын этилиучо жангыртуу ишле бардырылгъандыла. Мында орналгъан сабий садны кьабыргъаларын да, жангыдан сюртюп, омакъ этгендиле, полуна да паркет салгъандыла.

- Ремонт ишлени бошай келгенбиз, биринчи сентябрьде школ эшиклерин кьууанч бла ачарыкъды. Тамамланган жумушла ючюн районну администрациясына, ата-аналагъа, устазлагъа, окъуучулагъа да чексы ыразылыгъымы билдирирге сюеме, дейди билим беруу учрежденияны таматасы Сарбашланы Альберт. Байтуугъанланы Исмайыл.

Шимал Кавказ кюн сайын

Фестивальгъа маэстро кеси таматалыкъ этерикди

Кавказны фестиваль искусстволарыны Шимал Осетияда сентябрьде бардырылыкъ фестивалын бардыруу бла байламлы жумушланы кеси боюнуна Мариин театрын художестволу башчысы эмда баш директору Валерий Гергиев алады. Аны оюсунден республиканы оюнуочу Вячеслав Битаров РФ-ни Правительствосуну Председателени орунбасары Ольга Голодец бла тюбешгенден сора белгили болгъанды. Ала дагъыда Алания христиан дин алгъанлы 1100-жыллыгын байрамлау бла байламлы вопросланы да сюзгендиле.

Депутатланы

болушлукълары изленеди

Ингушетияны башчысы Юнус-Бек Евкуров Халкъ жыйлынуу кюз арты сессиясыны биринчи жыйлыуунда депутатладан сабийлени садиклеге бла школгъа алыу ишде бузукълукла болмазлары ючюн, анга контроль этерлерин тилегенди, деп билдиргендиле «Интерфакс-Юг» агентствогъа регионну башчысыны пресс-службасындан.

- Бу иш бош кёрюнгенликге, мында уллу хыйлалыкъла этиледиле. Ол себепден депутатланы кьатышуулары керек болуп турады, - дегенди Ю.-Б. Евкуров.

Къытайлыла кьорулуш проектлеге эс бургъандыла

Къытай Халкъ Республиканы бизнесменлери Краснодар крайны жеринде кьорулуш эмда автомобиль жоллагъа кьарау бла байламлы болгъан проектлеге эс бургъандыла, деп билдиргендиле «Интерфакс-Юг» агентствогъа регионну администрациясындан. КъХР-ни предпринимателлери бла тюбешуе крайны вице-губернатору Андрей Алексеевко жол инфраструктураны айнытуу Къобанда бююнюлюкде баш магъаналы жумушладан бири болгъанын чертгенди. Бек алгъа шахарланы кыйыры бла ётерик жолланы кьорулушларына эс бурурга, регионда жашагъанла, кьонакыла да Къара тенгизни жагъаларына чирмаусуз жетерча этерге кереклисин эсгергенди, ол ишледе регион тыш кьыраллы партнёрла бла байламлыкъланы кенгертирге хазыр болгъанын билдиргенди.

Тойда ашдан уулангандыла

Махачкъалада тойда 20-дан аслам адам ашдан ууланганды. Ол а уллу банкет залладан биринде болгъанды. Роспотребнадзордан келгенле андагъы кухняда кёп бузукълукъла ачыкъларгъандыла, ол санда аш-азыкъ продуктла тапсыз сакълангъанларын, дезинфекция ахыры да этилмегенин. Ресторанда ишлегенлени уа, ол санда аш-азыкъ хазырагъанланы да, медицина китапчыкълары жокъ эдиле.

Багуш төбелени кьоруутадыла

Шимал-Кавказ федерал округну тийресинде эркинликсиз кьуралгъан багуш төбелени 1,5 мингден асламы кетерилгенди. Быйылны биринчи жарымында Табийгъаны хайырлануугъа надзор этген федерал служба кир-кипчик кёп санда жыйылгъан 1,9 мингден аслам жер ачыкъларгъанды, дегенди ведомствону округда департаментини башчысы Роман Саркисов Черкескъе бардырылган кенгешде. Ол айтханнга кёре, свалкаланы 1570-си неда 83 проценти кьурутулганды, деп билдиреди ТАСС.

Энди санитар авиациялары барды

Кьалмукъда терк медицина болушлукъ бла жалчытырыкъ санитар авиация кьуралгъанды, медикле кыйыр жерлеге учуп башлагъандыла, деп билдиредиле регион правительствону пресс-службасындан Интерфакс-Юг агентствогъа. Санитар заданияла бла учаргъа республикагъа Россейни МЧС-ини Юг регион арасыны МИ-8 вертолёту жиберилгенди. Бригадагъа Кьалмукъну уллу медицина организацияларыны анестезиологлары бла реаниматологлары да кирилдикле.

Багъалы чабакъны бла икраны танг кесеги сыйырылгъанды

Астраханьда ФСБ-ны кьуллукълары бла полициячыла коммерциялы фирмаладан биринде осетрина, северюга, белуга, стерлядь чабакълардан 1,3 тонна, къара икрадан да 10 килограмм чакълы бир тапхандыла. Андан сора уголовной иш ачылгъанды, деп билдиргендиле «Интерфакс-Юг» агентствогъа РФ-ни МВД-сыны регион управлениясындан.

Информациягъа билдириулерине кёре **ТЕКУЛАНЫ Хауа** хазырагъанды.

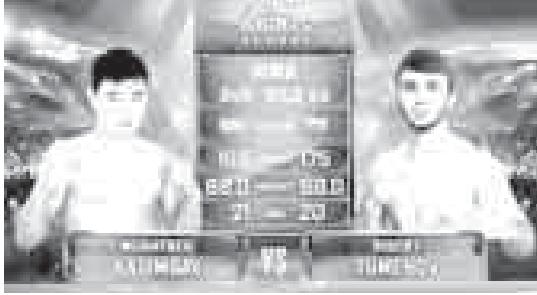
ИГИ ХАПАР

Туменланы Бийберт энтта хорлаганды

Бабугентде «Бастион» клубну келечилери спортну суйгенгени энтта бир жетишилери бла кыуандыргандыла. Туменланы Бийберт бу кюнледе Сочиде тутушуу кыатыш тюрлюлеринден «Fight Nights Global-72» деген халкыла аралы турнирде башхаладан кючю болганын кергюзтгенди.

Ол 68 килограмм ауурлукта Къазахстандан спортчу Муратбек Касымбаев бла тубешип, битеу раундлада да андан сынаулу, кыарыулу болганын ачыкылаганды. Судьяла барысы да бирча хорламны анга бергендиле.

Битеу да бирге уа Сочиде

он тутушу бардырылганды. Анга Россейден, Армениядан, АБШ-дан, Канададан, Ирдандиядан, Къазахстандан спортну

ММА тюрлюсю бла кюрешген гёжефле кыатышхандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

АШЫРЫУ

Махтаулу вузда окъурга тебирегендиле

Тюнене бизни тогуз жерлешибиз Москвага Шукин атлы училищеге окъурга кетгендиле. Аланы ашырыгъа «Фруктовый сад» той-оюн араны тийресине Къулийланы Къайсын атлы малкыар кыарал драма театры директору, КъМР-ни, КъЧР-ни, Ингушетияны да сыйлы артистлери Жангоразланы Мажит, Мамайланы Фатимат, театры актёр, КъМР-ни сыйлы артисти Мирзоланы Солтан, актёр, режиссёр Мызыланы Таубий да келгендиле.

«Шукинде» окъурукъланы - Байдаланы Шахымны, Апайланы Маратны, Байтуугъанланы Светлананы, Ибаова Бурлятыны, Гугуев Арафатны, Джаттоланы Аминатны, Глашланы Алийхананы, Жаппулананы Маратны эмда Жашууланы Мухамматны - ахшы жолгъа ашыра, Мирзоланы Солтан кеп алгышыла да айтханды эмда быллай насыжат да этгенди: «Барган жолугуз узакды, сыйлыды, бийик даражалды. Биз, Къулийланы Къайсын атлы кыарал драма театры артистлери, терен билим алырсыз, кесигизни пат жюрютюрсюз, туккумугузга, республикага да айып келтирмесиз деп бек ышанабыз.

Битеу кючюгюзню окъуугъа,

усталык алыргъа беригиз, была, таудан тышгенле, не биллик эдиле, деп айтдырмагъыз. Бир биригизге сакъ болугуз, билеклик этигиз. Сизсиз бизни тутуругузбуз, театры келир заманы. Сизге уллу ышанылулук этилгенин унутмагъыз», - дегенди.

Мен бизни жерлешлерибиз автобуса минерден алгъа, алагъа тубеп, Москвага кыаллай акъыл, мурат бла барганларын соргъанма.

Байдаланы Шахым: «Къууанч барам, манга себеплик этген устазларыма, жууукъларыма, театры директору Жангоразланы Мажитге да жүрек ыразылыгъымы билдире».

Жаппулананы Марат: «Муратларым кепдюле. Бийик актёр усталыкыны институтунда бек иги окъур ючюн кел саллыкъма».

Гугуев Арафат: «Гитчелигимден этген муратым толгъанды. Биз шендю окъуна шубхла болгъанбыз, анда да бир бирге сакъ болгъанлай турурубз, деп ышанама. Быллай даражалы институтда окъуган бек уллу насыпды».

Байтуугъанланы Светлана: «Мен айтхылыкъ Къайсынны бир эллимсе. Сёзсюз, аны ючюн кел салып окъурукъма. Москвага барганыма, аты

айтылган вузладан биринде окъуругъа бек кыуанам. Гитчелигимден бери да сюеме бу ишге кыатышыргъа».

Жашууланы Мухаммат: «Мени кыууанчымы чеги жокъду. Анам: «Сен анда бир затлагъа кыатышсанг, окъуугъа берилмей, айып келтирсенг, эшитмегенме деме», - деп ашыргъанды. Аны уялтмам. Москвага суйноп барам, окъурукъма, юйренирикме».

Автобус тебирегенден сора уа, Жангоразланы Мажит тамбла Москвага самолёт бла учарыгъын билдиргенди.

Мен ары аладан эсе алгъа жетерикме, алларына барып туберикме. Алайдан институтну общежитине элтирикме. Анда хар бирин да тынгылы орнатхандан сора, институтха барлыкъбыз.

Былагъа художестволу башчылары Нина Георгиевна Дворжецкая туберикки, ректор бла да шагърейлендикдиле. Эки-юч кюнню ичинде общежитни бла институтну араларында жолну юйренирикме. Хар зат да была терен билим алырга этилгенди, - дегенди Жангораз уллу.

ХОЛАЛАНЫ Марзят. Суратны автор алганды.

Документле

Евтушенко Сергей Викторовични Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кыуллугъундан эркин этиуню юсюнден

Къабарты-Малкыар Республиканы

Айырыу комиссиясыны

БЕГИМИ

2017 жыл 24 август

Нальчик ш.

№17/1-6

«Россей Федерацияны граждандарлары айырыу эркинликлерини эмда референдумга кыатышыргъа эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июнда чыгарылгъан 67-ФЗ номерли Федерал законну 29-чу статьясыны 6-чы пунктуну «а» подпунктуна эмда 10-чу пунктуна тийишлиликде Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны бегим этеди:

1. Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны кыуумуна Къабарты-Малкыар Республиканы Парламенти салгъан Евтушенко Сергей Викторович-

ни Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кыуллугъундан полномочиялары тауусулгъунчу кесини тилеги бла эркин этерге.

2. Бу бегимни Россей Федерацияны Ара айырыу комиссиясына эмда Къабарты-Малкыар Республиканы Парламентине жиберирге.

3. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларга эмда Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны Интернет-сайтына салыргъа.

Айырыу комиссияны председатели

В. М. ГЕШЕВ

Айырыу комиссияны секретары

ЖАППУЛАНЫ М. Х.

Гудов Залим Феликсовични Нальчик шахарны жер-жерли айырыу комиссиясыны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кыуллугъундан эркин этиуню юсюнден

Къабарты-Малкыар Республиканы

Айырыу комиссиясыны

БЕГИМИ

2017 жыл 24 август

Нальчик ш.

№17/2-6

«Россей Федерацияны граждандарлары айырыу эркинликлерини эмда референдумга кыатышыргъа эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июнда чыгарылгъан 67-ФЗ Федерал законну 29-чу статьясыны 6-чы пунктуну «а» подпунктуна, «Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны юсюнден» Къабарты-Малкыар Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылгъан Законуну 2-чи статьясыны «е» пунктуну, «Къабарты-Малкыар Республиканы жер-жерли айырыу комиссияларыны юсюнден» Къабарты-Малкыар Республиканы 2003 жылда 8 январьда чыгарылгъан 1-ФЗ номерли Законуну 4-чю статьясыны 2-чи кесегини «а» пунктуну тийишлиликде Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны бегим этеди:

1. Кандидатурасын «Молодая

гвардия Единой России» Битеу-россей жамауат организацияны Къабарты-Малкыар регион бөлүмю кергюзтген Гудов Залим Феликсовични кесини тилеги бла Нальчик шахарны жер-жерли айырыу комиссиясыны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кыуллугъундан полномочиялары тауусулгъунчу эркин этерге.

2. Нальчик шахарны жер-жерли айырыу комиссиясыны кыууmundа бош болгъан жерге кандидатурала кергюзтоу башланганын юсюнден билдире.

3. Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны информация билдирюню текстин кыабыл кёрюрге (ол кыошулады).

4. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларга эмда Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны Интернет-сайтына салыргъа.

Айырыу комиссияны председатели

В. М. ГЕШЕВ

Айырыу комиссияны секретары

ЖАППУЛАНЫ М. Х.

Кыошакъ

Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясыны 2017 жылда 24 августта чыгарылгъан 17/2-6-чы номерли бегимни бла кыабыл кёрюлгенди

Нальчик шахарны жер-жерли айырыу комиссиясыны кыууmundа бош болгъан жерге айырыу комиссиясыны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членине кандидатураланы кергюзтоу башланганын юсюнден информация билдирю

Нальчик шахарны жер-жерли айырыу комиссиясыны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини полномочиялары болжалындан алгъа тохтатылгъанлары бла байламлы эмда «Россей Федерацияны граждандарлары айырыу эркинликлерини эмда референдумга кыатышыргъа эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» Федерал законну 26-чы статьясыны 6-чы пунктуну башчылыкъга алып, Къабарты-Малкыар Республиканы

Айырыу комиссиясы Нальчик шахарны жер-жерли айырыу комиссиясына кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан жангы членине кандидатураланы кергюзтоу башланганын юсюнден билдире.

Документле бу билдирю басмалангандан кондон башлап 20 кюнню ичинде бу адрес бла алынадыла: **КъМР, Нальчик ш., Ленин пр., 27-чи номерли ю., 151-чи каб., тел. 40-64-96, 40-26-88.**

Къабарты-Малкыар Республиканы Айырыу комиссиясы

Август сөзүөпүө

Устазланы хунерликлери - окьутууну качествосун кётюрюуну шарты

Ахшы атламла

Эм алгъа педагог форумга келгенлени Нальчик шахар округну администрациясына таматасы Арсен Алакаев алгъышлагъанды. Садикге жюрюген сабийчикле назмулары, жырлары бла да залдагыланы кёллерин кётюргенден сора у Артур Гусманович сёлешгенди.

Тюнене Нальчик шахарны окьуу учрежденияларыны келечилери кеслерини жыл сайын бардырылган төрели август кенгешлерине жыйылгандыла. Аны ишине республиканы билим беруу, илму эм жаш төлюню ишлери жаны бла министрини орунбасары Артур Кажаров, СКГИИ-ни проректору Эфендиланы Фуад, окьутууда ишленгенли профсоюзларыны председатели Татьяна Вологирова, башхала да кытышхандыла.

Эдуард Бароков.

чыкь бла кызычыкь барлыкьды.

Докладчы кесини сёзюнде аслам эсни школгъа дери билим берууге бура, шахарда юкьжыллыкьладан жетижыллыкьлагъа дери балачыкьла алада жерле бла толусунлай жалчытылганларын билдиргенди. Энди юч жылгъа дери балачыкьла бла байламлы проблеманы кетериге тийишлиди. Нек дегенде аллайланы садикге жюрюторге суйген ата-аналаны саны кёбейгенди. Бу сагъатдагы демография хал а барыбызгъа да белгиледи.

Школгъа дери билим берген учрежденияла да ФГОС-лагъа тийишлиликде ишлейдиле. Ол жумушну 1730 юйретуучо жалчытады.

ГИА-ны эсептери аман туйюлдуле

Айхай да, жыл сайын быллай жыйылыула да Кырал Итог Аттестацияны (ГИА)-ОГЭ-ни бла ЕГЭ-ни - эсеплерине да энчи эс бурула-

Ол КМР-ни Правительствосуну Председатели-билим беруу, илму эм жаш төлюню ишлери жаны бла министрине Нина Емузованы кенгешге жыйылганлагъа жоралаган алгъышлай сёзюню окьугъанды. Август конференцияла, ахшы төреге айланьп, жылдан-жылгъа билим берууде салынган борчланы тамамлаугъа юлюш кышханларын белгилегенди. Бюгонлюкде окьутууну битеулю магъанасы жангыртыла баргъанын эсгерте, билим беруу системабызда инновациялы тюрленюле кеслерине орун тапханларын белгилегенди.

Республикада биринчиден жетинчи классха дери жюрюгенлени барысы да (100%) хакъсыз дерсликкеле бла жалчытылганларын ахшы шартха санагъанды. Абаданыракь окьуучула бла (8-11 кл.) байламлы тарих 90 процентге жетгендин белгилеп, бу жаны бла кемчиликлени кетерир амалланы излеуно юсюнден айтханды.

Республиканы бюджетинден киталагъа деп быйыл 43 миллион сомдан аслам бёлюннгенин, шахарда 1200 окьуучу сыйынган жангы школ ишлерге заявка берилгенин, бу конде ол кыбайл кёрюлгенин белгилеп болганын да билдиргенди. Энди педагоглары аттестациялаууу жангы модели кийирилгенин да ангылатханды.

Садиккеледе жерле кёбейдиле

Форумда баш доклад бла билим беруу департаментини башчысыны кьуллугун толтургъан Эдуард Бароков сёлешгенди. Ол шахарда 50 окьуу учреждение ишленгенин, аланы санында 32 школ, 9 прогимназия болгъанларын айтханды. Быйыл саулай да мектепкеге 28 611 сабий келликди. Биринчи классха уа 3504 жаш-

ды. Быйыл тогузунчу классланы 2085 окьуучу таууханды. Аладан 22-си сынауладан ёталмагъандыла.

ЕГЭ-ни уа шахарда 1312 выпускник бергенди. Быйыл 100 балл алгъанла 11 боладыла. Аланы санында Жанкышииланы Тимур да барды (орус тил, 1-чи номерли гимназия). Саулай алып айтханда, орус тилден бийик белгиге тийишлиле жетеулендиле.

Жарсыугъа, аттестат алалмагъанла да бардыла. Ала да жетеулендиле. Тогузунчу, онбиринчи классланы тауусуп, шагъатлыкь кыгъгытсыз кыалганланы барысы да сынаулары сентябрь айда жангыдан берликдиле.

Докладчы белгилегенге кёре, экзаменни жоруу эм бардыруу бла байламлы жорукьланы тюз да аны аллында угъай, биринчи классдан башлап юйретирге кереклиси ГИА-ны кезиюнде жыл сайын да ачыкьлана келеди. Аны бла байламлы бир алгъадан тюзлеген ыз бла барып турмай, предметлени, дисциплиналары окьутуу системаны жангыртырба, тюрлендиргеге тийишлисин да чертгенди.

Конкурсла

Белгилесича, хунерли сабийлеге тупчулукь этиуге да арт кезиуде энчи кыайгырылады. Аны бла байламлы кыошакь билим берууге да. Быйыл предмет олимпиадаланы регион бёлюмлерине 179 окьуучу кыатышып, алада 14-сую хорлагъанды. Кыошакь билим беруу бла байламлы департамент соруу бардыргъанды. Аны кезиюнде ата-аналаны 78 проценти жангы бёлюмле, ызла ачыуну тюз кёргендиле.

Педагоглары кезиюлю «Жылны устазы-2017» деген республиканы конкурсларында уа быйыл кесини хунерин 13 адам кёргозгенди. Эршишуде Нальчикни энчинчи номерли лицейини англиз тилден устазы Куна Бетрзова биринчи жерге чыкьгъанды. Энди ол конкурсну кырал даражалы кезиюнде республиканы кьоруларыкьды.

Кенгешде жангы окьуу жылгъа эм иги хазырланган мектеплени кыайсыла болгъанлары да билингенди. Бу жаны бла бир лицей (2), эки гимназия (4, 14), беш школ (№5, 9, 15, 27, 28, 32) айырмалыла санагъандыла. Форумну кезиюнде онбиринчи мектепни директору Татьяна Тхагапсова юйретууно юсюнден кесини кёз кыарамын коллегеларына билдиргенди. Декларацияны проекти уа, анга тюзетиуле кийирилселе, кыабыл этиликди.

МОКЪАЛАНЫ Зуура. Суратланы ЖОЛАЛАНЫ Марзият алгъанды.

ПРОЕКТ

Кьолайлы байламлыкьланы бла шуёхлукьну кючлендиргеге алланьп

Къабарты-Малкъар кырал университетде «Мы –россияне» деген фестивалны чеклеринде «Руский мир» фондну болушлугъу бла халкьла аралы «Миллетлерибизни шуёхлукьну тамыры бизни тарыхьбыздады» деген жай школ ишин бардырады. Быйыл анга КьМКьУ-ну, Брестни эм Тбилисини университетлери эм Нальчикни 20-чы номерли орта школуну келечилери да кыатышдыла.

Проектни магъанасы - халкьланы араларында байламлыкьны, ангылаулыкьну, шуёхлукьну кючлерге, орус тилин даражасын кётюрюгедди. Аны кьурагъан, бардыргъан да филология илмуланы доктору, профессор, КьМКьУ-ну орус эм битеулю тиллени юйретууден кафедрасыны таматасы Башийланы Светланады.

Биринчи кюнде командала «Орус тил бла адабият мени шахарымда» деген темагъа жораланган ишлерин кёпозтендиле. Аны чеклеринде тюрлю-тюрлю

вузланы эм филология классда окьуучулары ишлерин ачыкьлагъандыла

Жай школгъа кыатышханлагъа биринчи кюнде КьМКьУ-ну юйретуу эм социал жаны бла проректор Ауес Кумыков, беларус, орус, горжю миллет-маданият араланы башчылары да келгендиле.

Ректорну орунбасары школну иши башланганы бла алгъышлал эмда жетишимле тежеп фестивалны темасы бусагъат заманнга аламант келишгенин чертгенди. Бир кезиуде биз барыбыз да бир кыралда жашагъанбыз. Энди уа хар ким кеси энчи кечинеди.

Алай алгъадан арада кьуралгъан байламлыкьны мындан арысында да кючлей барыргъа тийишлиди деп, ол бюгонлюкде университетде жюзден артыкь миллетни келечиси ол санда тыш кыралладан келген алты жюз студент окьугъанын да белгилегенди. Миллет-маданият араланы таматарлары да ёмюрле

бла сакълана келген шуёхлукьну сакъларгъа, бир-бирни адет-тёрелерине хурметле этерге керегин белгилегендиле.

Светлана Кьонакьбиевна, школну программасы бла шагъырейлендиргенди. Беш кюню ичинде студентлени сейир лекцияла, ол санда орус поэзиягъа жораланган «...Пушкинской лирики чистый родник...Вуючи русский язык», «Родные напевы», «Русская классика в гостях у нас» деген ингир, жыр айтыу, бал-маскарад боллукьларын. Пятигорск шахарда бла Екатеринбургская станицада Лермонтов бла Пушкинни кёрмючлерин да жокьларыкьдыла. Саулай айтханда жаш адамла билимлерин ёсдорюрге, чыгъармачылыкьда кеслерин сынаргъа, солургъа эм бир бирлери бла шуёхла болургъа да онг табарыкьдыла.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

ЖЕРЛЕШЛЕРИБИЗ АРА ШАХАРДА

«Журналист кесини усталыгын дайым алышханлай турады, аны себепли ол бек көп затны билирге борчлуду»

- Алан, сен республикалы телевиденияга 2000 жылдык башында келгенин эсимдеди. Бу усталыкны сайлаганыңы сылтау не бла байламлы болганын юсонден айтсанг эди?

- Сиз барыгыз да таныган Мишаланы Ахузат мени анам Анисатны эгечиди. Эсингде эсе, «Биллячаны» биринчи кырап, эфирге берген да ол болганды. Мен а ол заманда сабий эдим. Сора юйорюбоз Ахузатны телевизорда чыгарын не заманда да ашыгып саклаганды. Хар бериюне кырай: «Уллу жаш болсам, аныча телевиденияда ишлеримке», - деп, кеси кесиме көл этдиргенлей турганма.

Ма ол заманда салынганды бу усталыкга итинуюмо мурдору деп, тауекл айтлыкы-

Бэюланы Османни жашы Улан (Алан) халкыбызны бек фахмулу эм өхтөмленирча келечилеринден бириди десем, ётюрюк болмаз. Аны атын алгыннгы Совет Союзну республикаларында билмеген эм эшитмеген бюгонлюкде хазна адам табылмаз.

Таулу жаш бюгонлюкде МИР24 каналда бериюлени программасын кырау жаны бла толтуруучу продюссерди эм «Союзники» деген бериюну да бардырады. Ары дери уа Аланнга РФ-ни Президенти В. Путинни, тыш кыяралла бла ишлени министри С. Лавровну дайым да кыаттарында болган журналистле бла бирге ишлерге тышгенди. Анга халкыла аралы саммитледен репортажланы да ышангандыла.

Алай мени бюгоннго жигитими дагыда сейир этдирген фахмулары кепдюле. Аланы юслеринден а ушагыбызны ахырына дери окысагызы билликсиз...

корреспондентге алады. Алай бла 12 жыл озду. Ол заманны ичинде телевиденияны битеу жанрларында кесими сынар онгум болганды. Мен көрмеген жаланда ток-шоу эди да, жыл чаклы заманны ичинде каналда «Слово за слово» деген бериюну бардырырга тышгенди.

- Усталыгыңда энчи нени жаратаса?

- Журналист усталыгын күн сайын алышады десем, угый дерик болмазса. Аны себепли ол бек көп затны билирге борчлуду. Жаланда бир тема бла чекленип жашар амал жоккыду. Ма олду мени бу ишимде тутхан. Башхала бла тенглештиргенде, хар күнню жангыдан жашайса.

- Сени бу каналда былай көпке кыалганыңы сылтау недеди?

- Билемесе, мында урунган адамла ишни энчилиги ючюнню огесе юйренчек болганданмы, миллет, халк дегенни магыналарын башха каналдан эсе иги анылайдыла. Сёз ючюн, кыарачайлы бла ногайлы бир болмагынын мындагылага айтыр кереклиси жоккыду. Миллет адамы болганым себепли ол шарт манга бек магыналыды.

Тенглеримден, танышларымдан да ара каналдан бирине нек көчмейсе деген соруюну терк-терк эшитирге тышеди. Алай шёндю ол манга аз да керекмейди. Жашай барганда уа не болугун киши да айталлык тойлоддо... Керюбюз.

- Шёндюгю россейли телевиденияда мынга ушарга суюме деген адамың бармыды?

- Угый, болган да этмегенди. Алай кесим ишлеген каналда уа бек бийик профессионалла бардыла деп айталлыкыма.

Жарсыуга, россей телевидение, тыш кыяраллы каналла да алага кыошулуп, бюгонлюкде кыаллай эсе да бир сейир чекке жетип турадыла. Бири бир жангы зат кыаралмайды. Хар эфирге чыккыан бериуде жыл мындан алга болган ышанла бардыла.

- Эрттенингил кылай эм не заманда башланады?

- Онгум болган кыадарда жетиден алга турмайма. Сора терк окуна кофе ичип, сагыат бла жарымлык жолга атланама. Ишиме дери машина бла ал-

лай бир заман кетеди. Бир тюрлю проект бла юрешмеген чакыда ююме кече оннга да келиуюме. Алай иш көп күнде уа кече белинде да кючден жыйылама.

Бир-бирде билдирге унутуп кыйсам, эгечим Клара жүрек кыйын да этеди. Аны себепли телефонумда кыаршыларыма сёлеширге эсеме салган белги барды. Алай мен унутсам да, ала эсден кетермейдиле.

Юйорюбозде төрт сабий болабыз. Мен бек гитчелериме, аны себепли аланы манга

билген анда сёлеширге не заманда да итиниркиди.

- Юйорленмеген эр кишиге кеси жангызлай жашаган кыйын болур. Аш-сууга хүнеринг бармыды?

- Анабыз Анисат бизни сабийликден да не затны да этерге юйретген эди. Аны себепли артык кыйналмайма. Кертисин айтханда, хүчин, локым да эте билеме. Шуёхларым да бек жаратадыла татыуларын (кюлюп).

Алай, заман жетишемени себепли, асламында кафеледе ашарга неда азыккыны юйге келтирирге тышеди. Шёндю уа эгечими хүчинлерини юсонден сагышлыма. Аныча татыуларын бир жерде да көрмегенме. Мында Москвада да бардыла ол ашаркыны хазырлаган жерле. Алай алага дери сагыат бла жарым заман барырга керекди. Мени уа аллай онгум болмайды.

- Ушагыбызны ахырында кеплени сейирсиндирген соруюн бермей болмаймы - кыачан юйдегили болур муратлыса?

- Кыаршыларым хар тюбегенден бередила бу соруюну. Мен да хар жолдан тыосюз, керекди деп жууаплайма. Оюн болсада, кесим да анылайма кереклисин ол жумушун. Алай кыадар бюргян күннге дери биреу да амал этала болмаз анга. Иш - ишди,

Алан коллегалары бла.

ма. Андан сора Пионерлени дворецинде журналистикадан кружокга жүрюгенме, КМКУУ-ну да филология факультетин бошаганма. Университетде окыган жылларым жашаууму бек магыналы кесегиди. Манга анда ишлерин уста билген алилле билим бергендила. Ол а андан ары жашауумда уллу магынаны тутханды.

Филологиядан сора уа ишлерге республикалы телевиденияга (ГТРК-гя) барам. Юйорюбозде ол сайлауума угый деген болмаганды. Жаланда тамата кыарындашым, анда иш хагыым аз болугуна жарсып, бир башха сфераны сайласам сойгенин билдирген эди.

Кыалай алай болсада, ГТРК-да кыалып, Кыайгырмазланы Анжеликаны башчылыгында «Формула 7» деген жаш телю бериюну Загина Суанова бла бирге бардырып тебирейбиз. Ызы бла уа тюзонлей эфирге чыгарымы да ышанадыла. Республикада ол жангылык болмаса да, көп кыонагы бла бардырылган а биринчи эди.

Сора бир кыауум замандан Москвага усталыгымы ёсдюрюрча курслагга да жибередиле. Уллу шахар мени кесине терк окуна тартхан эди. Архта, юйге, кыайтханында, анама бир кыауум заманны республикадан тышында ишлеп керюрге сойгеними билдиреми. Жаратмаса да, кыарындашым аманат этип,

Санкт-Петербургда жибереди. Ол заманда шёндюгю 5 канал шахар телевидение эди. Анда да бир кесекни жаш телю бериюлени редакциясында ишлейме. Алай жүрегим а Москвага тартханлай турганды. Кетеме ара шахарга. Кертисин айтханда, ал кезиуде бек кыйын эди.

- Не жаны бла?

- Билемесе, Кавказдан адамга мында бек ауурду ал заманда. Москвчыланы оюмларына көре, бизни билимбиз аланыкындан энишди. Аланы ол алай болмагынына тышюндюрю ючюн кыадалып юреширге керекди.

- Москвада биринчи атмаларың кыайсы каналлада башлагансы?

- 3 каналда ишлеп башлаганма бек алга. Сора, эсингде эсе, Биринчи каналда Андрей Малыхов бардырган «Большая стирка» болуучу эди. Бир жол иш этип ары барам: «Сизде ишлерге суюме», - деп. Сое эсенг, кезиуде беруюбозге сценарий жаз деп, кыаламны кыолума туттурадыла. Анда жарым жыл чаклы ишлеп, «Russia Today» каналга кечеме.

Сора күнлени биринде эсеме МИР канал тышеди. Биягы сизде ишлерге суюме, деп барам алага да (кюледи). Бюгонлюкде да компанияны директору болуп ишлеген Екатерина Абрамова мени жангылыкылага

Кыарындашлары эм эгечи бла.

кыайгырылары бюгонлюкде да тохтамаганды. Ол жаны бла бек насыплыма, деп айталлыкыма. Эгечни, кыарындашны ма былай узаккыга кетип, мында халланы керюп, бютюн бек багылайса. Мен атам, анамы жанындан да экиге айланганларым да тууганларымдан башха бир заманда да көрмегенме. Ол сезим жаланда кючлене барарды.

- Солурга кыайда эм кыалай суюноучосе?

- Аллаи амалым болса, тенгизе тебирейме неда Европаны эски шахарларын сайлайма. Бираздан юйге тебирерге деп турама. Жууукларыма бек тансык болама. Минги тауну тыиресине да барыргады муратым. Ташларыбыз, тауларыбыз, кыайда айлансанг да, кеслерине тартадыла.

- Сен, кыачан тюбесек да, кеси тилибизде сёлеширге суюесе...

- Да ана тилин сабийликден

юйор - ол юйордю. Жашау жаланда ишден кыуралмагынын анылайма. Ол күн да келирине толду ийанам.

- Кыаллай кызыланы жаратаса кесинг а?

- Менден башха жууап саклаганла да болурла, алай букчурмай айттайым - бизни таулу кызыларыбызга жеткен азды.

- Мында республикалы телевиденияда ишлеп кеткен жерлешлерибиз бла уа тюбеуюмюсюз Москвада?

- Хау. Сёз ючюн Шауаланы Жаннет бюгонлюкде «Контрольная закупкада» ишлейди. Бек бийик профессионалга саналады. Анзор Пханев да «Человек и закон» бериуде. Мен айтырга суюен неди - бизни жерлешлерибизни мында бек багылайдыла. Нек дегенде ала чынтты усталадыла.

Ушаккы ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат бардырганды.

27 август – Россия кино күнү

Алгарақлада республиканы жамауаты «Любовь не за горами» деген комедияга кыраганды. Аны Къумукъланы Залимханы жашы Магомет алдырганды. Кинону сюноне атап, Мусукъланы Сакинат аны бла ушакъ этгенди.

– Магомет, кесинги сюнонгден айтсанг эди газет окуучулага. Шендю не бла кюрешесе?

– Мен фильмле, клип, рекламала алдырама, сценарийле жазам, концерт программала жарашдырама.

керекиде дегенни эшитип, ары барам. Тёрт айдан чакъырадыла. Анда жангылыкъланы да окъуй, «В народ» деген беруиуну хазырайбыз бир къауум адам болуп. Ол бек сейир, иги заман эди. Алай башланган эди кино алыуга жолум.

– Кесинг хазыраган рекламаланы да андамы кергозтоп башлаганса?

– «Прайм +» деген реклама агентствода ишлегенме бираз. Ася бла Тимур Пшигошевла чакъырган эдиле ары. Ызы бла рекламалы, сейир адамла бла тю-

люмде ишлейди. Ол Абайланы туудукъларыды, кеси да Вольный Ауула ёсгенди. Юйде юч сабий болабыз. Кичи къарындашым Ислам Севастопольда къурулуш министрствону къуллукъчусуду. Эгечим Диана бухгалтерди.

Атам, айтханымча, Быллымда ёсгенди. Ыннам Думанова Лялюшаны Бахсан ауудда кепле таный эдиле, сый да бергендиле. Ол сабий садны таматасы эди. Эки жанындан да къартларыбыз устазла болгандыла. Жарсыуга, ала дунияларын алышхандыла. Алай биз туудукълары болганыбызны

Белгили продюсер, режиссёр Лина Арифупина бла.

«Бусагъатда россей-тюрк драманы сценарийин жазгъанма, «Бичакъ» деген документли фильм да хазыр бола турады»

– Къайда, къаллай юйорде ёсгенсе?

– Нальчикде тууганма, Александровка районда ёсгенме, 30-чу номерли школда окугъанма. Бусагъатда Адююхда жашайма. Тамырым а Быллымданды.

– Киноискусствогоа жолунг къалай башланганды?

– Школну бошагъанлай, эл мюлк академияга кирген эдим товаровед-экспортга окургъа. Анда «Повышение эффективности рыболовных прудов путем целенаправленного формирования севооборота» деген темага кандидат диссертациямы да къоруулаганма. Кинодан, башха искусстводан да узакъ эди жолум.

Хар не да жашауда билмей, сунмай турганлай болуп къалады. Устазыбыз Дацирхоев Владимир бла Новый Афонда болабыз да, биринчи ол анда сагъынады ышлай иште кесинги бир керсенг а деп. Ызы бла 27-чи каналга, анга да Атабийланы Роман башчылыкъ эте эди, адамла

Жырчы, Stocus Group компанияны вице-президенти Эмин бла.

бешиуле къураган «Свет» деген журнал да чыгъара турганбыз юч жылны ичинде. Хар нени да кесини заманы болады.

– Телевидениеде уа ишинг къалай къуралганды?

– Бир кезиуде футбол матчла баргъанда, аладан тюзюнлей эфирде хапар берип турганма. «Голевая передача» деп аты алай эди. Футболну юсю бла аналитика беруиле да этгенме.

– Сора сен спортну бек сюесе.

– Хау, атам регби ойнауучу эди студент заманында. Бююн да жарау этгини тохтатмайды. Бизни, сабийлерин, да алай юйретгенди.

– Юйорюнтго юсюнден айтсанг эди.

–Атам, Къумукъланы Магометни жашы Залимхан, Адююх районну администрациясыны башчысы, сабий урологу, анам а, Фарида, Геронтология бё-

билгенлей, аланы таныгъанла бююн да ариу айтханлары жореклерибизни жылытады.

– Алай болганы санга жарганды деп айталлыкъмыса?

– Жарамы а! Адабият, математика билимден сора да, ала бизни элде жорюген не тюрлю жумушха да юйретгендиле.

– Сора атха да миналлыкъса, малгъа да къарайлыкъса.

– Хау, мал кюте, ийнек сауа, мал аш хазырай, ала турган жерни ариулай да турганбыз. Элде болсакъ, ыннабыз бизни

Анжелика Начёсовага, Моника Назаряннга, Султан Ураганнга Москвадан, Тюркден, Сириядан, Иорданиядан да келгендиле за-казла.

– Сен аланы сюжет ызлары кесинги къурайса?

– Хау. Аны башхага ышанал-майма.

– Социал сетъледе саналганына кёре, сени клиплеринге 15-20-40 минг адам къараганы да болады. Ол сени къуандырамыды?

– Мен жыргъа, аны айтханны

Атасы Залимхан, анасы Фарида, эгечи Диана бла.

ишине да багъа салмайма – аланы къараучуга жууукъ этгенди мени борчум. Тынгылы этсем, къуанам.

– Ташлы-Таланы «Ийнар» ансамблине деп, сен эки аламант клип алдырганса, кеп ырызлыкъ сёз да эшитген болурса. Бу арт кезиуде ишлерингден къайсын айырып айталлыкъса?

–Ол «Ах, мой Черем!» деген жыргъа этилген клипди.

Комедияда таулу къызчыкъ Фёдор Бондарчук эмда Гоша Куценко бла бирге ойнайды

Алгарақлада биз сизни Москвада жашагъан фахмулу эгешчикле Отарланы Камила эм Саида бла танышдырган эдик. Ала бююнню киноиндустрияда бла шоу-бизнесде тауекл атлама этип башлагандыла, деп айталлыкъбыз. Анга уа эгечлени тюрлю-тюрлю фильмлеге, рекламалага, сабий кийимлени кергозтоулеге терк-терк чакъыргъанлары шагъатлыкъ этеди. Жай каникулланы кезиуонде да аланы солур онглары хазна болмаганды.

«Про любовь-2» деген комедияны жабыкъ премьерасы болганды. Фильмде белгили актерла Джон Малкович, Фёдор Бондарчук, Гоша Куценко, Равшана Куркова бла бирге таулу къызчыкъ Отарланы Саида да ойнайды. Режиссерланы оюмларына кёре, Равшана Куркованы жигитини сабий заманыны ролжона ол кимден да бек келише эди.

– Камералага юйренгениме да къарамай, бу жол абызыраган окуна этгенме - 100 чакълы бир фотоаппарат бла теле-

камера бар эди, - дейди Саида.

Дагъыда бу айда аны «ВИКО» сокуэнчи Шимал Кавказгъа деп алынган роликгине да чакъыргъандыла. Анда анга Михаил Галустьянны къауумунда ойнарга тошгенди. Съёмкаланы ахырында уа белгили актёр Саида эм Камила бла сурат алдыргъады.

Къызчыкъланы аналары Отарланы Фатима айтханнга кёре, кюз артында ала «Спасибо деду за Победу!» деген фильмни премьерасын да сакълайдыла.

– Камила да, Саида да

къатышып алынган бек кеп сериал барды. Алай кризис бла байламлы режиссёрла аланы барысын да алыкъын сатып бошамагандыла. Къызчыкъланы уа андан бери ёсген, тюрленген да этгендиле, - деп чертгенди ол.

Къызчыкъланы юслеринден толуракъ билерге сыйгенле Инстаграмда @krasivie_sestrenki деген адрес бла кирип къараргъа боллукъдула.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.
СУРАТДА: Саида бла Камила Михаил Галустьян бла.

